

Валерій Фурса

ТРЕТЯ ЗІРКА

Валерій Фурса

Третя зірка

Розділ 1. Гор з Великої Долини

Гор дуже любив свою Долину. Долину, де проживало його Плем'я, де він провів свої дитячі та юнацькі роки, де йому довелося колись мандрувати і немало страждати, втрачати і дещо знаходити і де він був щасливий тепер.

Плем'я поселилося у Великій Долині з незапам'ятних часів. Багато поколінь його дітей народжувалось, жило і помирало тут. Вони жили у своїй Долині, як у якомусь замкненому просторі, і навіть уявлення не мали про те, що ще десь, за її межами, може існувати якийсь зовсім інший світ і що там може бути зовсім інше життя. Зрештою, це їх зовсім не цікавило. Ніколи.

Плем'я давно вважало себе дітьми Небесного Володаря і Матері-землі. Воно поклонялося їм, справедливо і небезпідставно вважаючи, що саме вони, могутні і всесильні, дарували життя і самому Племені, і всьому суццюму у оточуючому їх світі.

Кожного ранку Плем'я з благоговінням чекало, коли із-зі гір вийде їхній Небесний Володар. Очікувало, щоб поклонитися йому і попросити сприяння у їхніх нехитрих справах. А сам Небесний Володар велично котив небосхилом своє незбагненне коло и з величезної висоти уважно спостерігав і за Матір'ю, і за своїми дітьми – дітьми Племені. Спостерігав, щоб щоденно обдаровувати їх за благі справи і щоб суворо питати за непослух.

Велика Долина щедро обдаровувала Гора та інших дітей Племені всім, що їм було необхідно для життя. У її первісних лісах було достатньо їстівних плодів, трав і коріння. Тому у Племені ніколи не було жодних проблем із добуванням їжі. У благодатній тіні дерев завжди можна було сховатися і від нестерпної жари. І від пильного погляду Небесного Володаря. Тут можна було спокійно вистежувати здобич, не наражаючись на жодні небезпеки.

На широких луках Долини паслися величезні стада лякливих Гну. Їхнє м'ясо було смачним і поживним. Воно дуже подобалось дітям

Племені. От тільки полювання на цих швидконогих було досить важкою справою і вимагало чималих зусиль всього Племені. Крім Гну на луках також було чимало їстівних і дуже смачних трав, якими особливо любили ласувати найменші із дітей Племені.

На схилах численних пагорбів, у безконечних підземних лабіринтах жило дуже багато маленьких звірят – Крі. Вони були настільки довірливими, що їх можна було ловити просто голими руками. А м'ясо у них було навіть набагато смачнішим, ніж м'ясо невловимих Гну.

Великою Долиною протікала Річка. До неї із недалеких гір поспішало безліч досить великих струмків і маленьких струмочків. Усі вони віддавали Річці всю свою воду, від чого вона ставала все більш глибокою і широкою. То ж, для Племені і ніхто з його дітей не страждав від спраги. Крім того, у цих водах, які невідомо куди поспішали просторами Матері, було дуже багато риби та іншої річкової живності, добування якої не вимагало особливих зусиль.

Легко і привільно жилося Племені у цій Долині, в Долині, яка від злих вітрів та численних ворогів зі всіх сторін була захищена високими горами. Досить довго Плем'я навіть нічого не знало про страшних чудовиськ, що проживали у зовнішньому світі, деє дуже далеко від їхньої Долини.

Сама ж Велика Долина, що у незапам'ятні часи прихистила на своїх просторах Плем'я, дійсно була дуже великою. Дуже й дуже багато днів і ночей довелося б іти по ній, щоб пройти її з кінця в кінець. Її ліси були густими і тінистими. Луки були обширними, здатними прогодувати величезну кількість травоядів.

Колись діти Племені були дуже лінивими. Такими лінивими, що окремим з них навіть рухатися не дуже й хотілося. А навіщо? Адже у них все було під руками. І жодних зусиль не вимагалось, щоб наїстися чи втамувати спрагу.

Велику Долину можна було по праву назвати Долиною вічного літа. Тут завжди було тепло, і у дітей Племені не було жодної

потреби думати про захист свого тіла від жалючих подихів зимових вітрів. Адже ні зими, ні осені там ніколи не було. Ніякого одягу вони ніколи не знали. Всі діти Племені спокон віків були справжніми дітьми Природи і жили у ній за законами первісного стада. Від гарячих променів Небесного Володаря вони знаходили захисток у тіні дерев, а від потоків небесних вод, що досить часто лилися на землю Долини, ховалися у затишних печерах, яких було дуже багато на схилах гір. А до всього іншого їм було байдуже. Дорослі діти Племені носили лише набедренні пов'язки із шкірок Крі. Але це був не одяг. Вони слугували виключно для захисту від колючок деяких кущів.

Діти Племені більшу частину свого життя проводили у веселих ігрищах або просто ліниво лежали під теплим, пестливим поглядом Небесного Володаря, заколисані ніжними обіймами Матері.

Таке безтурботне життя Племені тривало досить довго. Багато поколінь його дітей починали і закінчували своє життя у суцільному байдюванні на лоні своєї благодатної Долини. Їм завжди добре жилося, а про пошуки чогось кращого їм навіть не думалось. Зрештою, хто ж від добра інше добро шукає? Принаймні, не дикуни, якими по суті своїй завжди були діти Племені.

Цілком можливо, що так і жили б діти Племені у своє власне задоволення, відрізані від бід і незгод зовнішнього світу і обласкані теплом Небесного Володаря та щедрістю Матері-землі. Як і раніше, покоління змінювались би новими поколіннями і вкрай обледачіле Плем'я, врешті решт, і зовсім виродилось би, позбавлене необхідності ведення постійної боротьби за своє існування.

Та одного разу до них прийшла справжня біда. Невідомо звідки у небі Долини раптом з'явився Крилатий Кар. Це страхітливе чудовисько, зовсім не боячись гніву Небесного Володаря, неквапом ширяло у піднебессі і звідти уважно виглядало свою здобич. Гну були занадто прудкими. Їм часто вдавалось втекти від цього страшного хижака, що стрімко падав на них з неба. Крі були занадто маленькими для нього і він просто нехтував ними. А от діти Племені

явно йому сподобались. Він всюди хапав їх, стрімко падаючи з величезної висоти, безжалісно пронизуючи гострими кігтями і відносячи нещасні жертви у своє гніздо на вершині однієї з гір. Звідти не повертався ніхто. Всіх їх пожирав страшний Крилатий Кар.

Цей ненаситний хижак з'явився у Долині ще до народження Гора. Тому до того часу, коли він став усвідомлювати і себе самого, і своє місце в оточуючому його світі, діти Племені вже встигли забути про свою лінивість і навіть навчилися давати відсіч Крилатому Кару.

Коли Гор ще був маленьким хлопчиком, діти Племені, намагаючись уникнути небезпеки, що вічно підстерігала їх з неба, перестали поодиноці з'являтися на відкритих місцях, де їх легко міг вхопити Крилатий Кар. Зі своїх печер вони виходили лише великими групами. У кожного самця при цьому в руках була велика палиця. Цими палицями вони, при необхідності, кидали у Крилатого Кара і таким чином не дозволяли йому здійснити своє чергове злодіяння. Коли ж діти Племені навчились робити списи з гострими наконечниками із розколотих каменів або риб'ячих кісток і коли у тіло Крилатого Кара при черговій спробі нападу вп'ялось декілька таких списів, то він і зовсім перестав цікавитись цими небезпечними створіннями. Відтоді лише поодиноких дітей Племені він міг захопити десь зненацька. Але траплялось це не так вже й часто.

Крилатий Кар так довго переслідував дітей Племені, що вони у постійній боротьбі з ним стали більш сильними та спритними. Вони зуміли не лише захистити своє життя. Вони навчилися перемагати цього грізного ворога і проганяти його геть.

Крилатий Кар ще довго літав над Долиною, виглядаючи свою чергову жертву. Але діти Племені завжди були наготові і не дозволяли йому навіть наближатися до них. Прогнати його зовсім вони ще не могли. Але розбійничати у Долині більше не давали.

Здавалось, із цією бідою навчились боротись. Можна було б і далі жити більш-менш спокійно. Та тільки Плем'я навчилось справлятися з цією напастю, як до них підступила ще більша біда. Прорвавшись

якимось чином через скелясті гори, у Долину раптом нагрянув Великий Хар.

Цей грізний мисливець став справжнім жахом Великої Долини. Навіть Крилатий Кар, у порівнянні з ним, був наче малюк-Крі проти велетня-Гну. Величезний, мов скеля, ненаситний і надзвичайно кровожерливий, Великий Хар посіяв страшенну паніку серед всіх мешканців Великої Долини. При його появі навіть риба ховалася на глибині. Тільки б забратися якнайдалі від його невмолимих кігтів і потужного хвоста, яким він майстерно глушив все живе у воді. Побачивши його, в одну єдину мить зі своїх пасовищ зникали лякливі Гну. Навіть дурненькі та довірливі Крі зі всіх лап втікали у свої нори. Вони подовгу не виходили на поверхню, очікуючи, коли Великий Хар забереться геть із Долини. Перелякані до смерті діти Племені спішно втікали до своїх печер або забивались у розщелини скель. Там вони тремтіли там від страху за своє життя, боячись покинути свої криївки навіть після того, як злісне ревіння хижака стихало у далечіні.

Удари важких довбень не були страшні Великому Хару. Гострі списи відскакували від його кістяної броні, а їхні гострі наконечники безжалісно затуплювались від ударів. Здавалось, що Великий Хар навіть не відчував ні ударів довбень, ні уколів списів.

О-о! Гор добре пам'ятав Великого Хара. Пам'ятав його гострі ікла, що перемелювали тіла нещасних дітей Племені, наче травинки. Пам'ятав його жахливе ревіння, від якого здригалися гори і обсипалося листя з дерев.

Як тільки Великий Хар заставав когось з дітей Племені на відкритій місцевості, він з надзвичайною для такого велета швидкістю наздоганяв його і безжалісно вбивав блискавичним ударом своїх жахливих лап. Після того він одразу ж розривав свою нещасну жертву і пожирав її. Та поки зуби пережовували здобич, його червоні від постійної люті очі уважно поглядали на всі боки у пошуках нової жертви. Горе було тому, хто потрапляв у поле його зору. Порятунку для такого вже не було. Великий Хар не

заспокоювався доти, поки не наїдався досхочу. А декількох нещасних, розтерзаних мешканців Долини він завжди забирав із собою.

Але давно вже не було у Долині Великого Хара. З часу його загибелі Гор встиг вирости і стати дорослим самцем. Він був одним з найсильніших серед дітей Племені. Цілком можливо, що й найсильнішим. По праву сильного він міг би стати вождем. Але ніколи до того не прагнув. Тому жодного разу й не бився з іншими претендентами на це місце.

Гор завжди поблажливо ставився до тих, хто, що б там не було, намагався досягти зверхності над іншими дітьми Племені своїми кулаками. Навіщо йому це? Адже плодів у Долині вистачало для всіх – і для маленьких дітей, і для зелених юнаків, і навіть для древніх старців, які пам'ятали ще ті часи, коли Мати була молодою і коли все довкола було зовсім іншим. Риби у струмках та в Річці для Гора також було більше ніж досить. Лише тикни списом, і вона затріпочеться на його вістрі. Без особливих зусиль можна було спіймати декілька Крі і, засмаживши їх на вогнищі, наїстися досхочу. То навіщо ж Гору воювати зі своїми одноплемінниками за право бути головним над ними? Він і так робив лише те, що хотів, і жодним наказам ніколи не підкорявся.

Одного разу Бір, що тоді був вождем Племені, хотів було змусити його зробити щось, чого Горові робити зовсім не хотілося. Тоді Гор, розізлившись, так відлупцював його, що бідний вождь змушений був кілька днів відлежуватись у своїй печері, перебуваючи на межі життя і вічного сну. З тих пір ніхто у Племені не смів навіть намагатися так чи інакше вплинути на Гора. Він завжди прислуховувався до прохань, але не терпів наказів.

Так і жив Гор у своїй Долині та у своєму Племені. І ніхто не смів непокоїти його. Жив так, як йому хотілося. Втім, він жив так, як жила переважна більшість дітей Племені. Йому не дошкуляв холод, так як холодів у цій Долині просто ніколи не було. Іноді йому набридала жара. Але від неї він завжди міг сховатися у тіні дерев, у сутінковій

прохолоді будь-якої з печер або в заспокійливих хвилях Річки, що він любив більше за все на світі.

Гор був високим, з потужним торсом самцем, з кучерявим світлим волоссям на голові і з таким самим, але більш коротким, волоссям на всіх інших частинах тіла. З-під його кошлатої бороди виглядав лише великий ніс і сіро-сині допитливі очі. Всі інші його діти Племені були такими самими. Тому нічим особливим Гор від них і не відрізнявся. Хіба що, своєю незалежністю.

Гор любив блукати Долиною, намагаючись у кожному своєму поході дізнатися про щось нове і цікаве. Але під час цих своїх мандрів він завжди був насторожі. Хоча останнім часом у нього й не було рівних по силі супротивників, але Гор чудово пам'ятав часи, коли Великий Хар наводив неймовірний жах на всіх мешканців Долини і коли все живе ховалося від нього, але ніде не знаходило порятунку. Хоча й досить смутно, але він пам'ятав і ті часи, коли Крилатий Кар стрімко падав з неба і відносив чергову жертву до свого гнізда на вершині гори. Тому й ходив він по своїй Долині, насторожено поглядаючи на всі боки і не забуваючи при цьому уважно дивитися на небо. Пам'ятаючи про страшних і незборимих ворогів, Гор весь час намагався подорожувати то у тіні великих дерев, то поблизу скель, серед яких завжди можна було знайти достатньо надійне місце, щоб заховатися від більш сильного ворога.

Коли у Племені з'являлись маленькі діти, всі турботи по їх вихованню приймали на себе самки. Самці значно пізніше, коли діти вже трохи підростали, переймали естафету виховання і вчили їх нехитрій майстерності полювання та рибної ловлі. Гор до цього часу ще не мав свого вихованця. Швидше за все, він ще не досяг того віку, коли у людини з'являється необхідність поділитися з якимось малюком накопиченим життєвим досвідом. Тому й бродив Гор по просторам своєї Долини сам, тішачись своєю незалежністю і красою світу, що відкривався перед ним.

Іноді Горові, як і іншим дітям Племені, доводилось по кілька днів ховатися у своїй печері від гніву Небесного Володаря. Це траплялось

не так вже й часто. Та, все ж, іноді Володар сердився за щось на своїх дітей, а, може, на саму Матір. Коли це траплялось, він у страшному гніві загортав свій світлий лик у чорну пелену хмар і в дикій злобі метав у тіло Матері свої невмолимі небесні вогні. Від цих вогнів ніде не було порятунку. Він все спопеляв на своєму шляху.

Коли цей нищівний вогонь летів до тіла Матері, жахливий гуркіт стояв над Долиною. Все, що жило у ній, ховалось тоді по своїх норах, печерах і щілинах, лише б якомога надійніше заховатися і не потрапити під гарячу руку Небесного Володаря. Лише Мати-земля ніде не могла заховатися. Вона тихо стогнала під безперервними струменями небесних вод і невідворотними ударами невмолимого вогню.

Страшним був Небесний Володар у своєму гніві. Тому навіть гордий і незалежний Гор під час цих проявів його люті тремтів від жаху в своїй печері нарівні зі всіма, нічим не відрізняючись від інших дітей Племіні. І голодував разом зі всіма, так як не міг у такі дні ні за плодами піти, ні на рибу чи Крі полювати.

Коли наставала ніч і Небесний Володар, стомившись від своїх земних турбот, прямував на відпочинок у свою неприступну печеру, Гор любив спостерігати, як у небі з'являються перші зірки. Він добре знав, що вони не самі з'являлися там. Це молодша сестра Небесного Володаря – красуня Лу запалює нічні вогні, щоб вони до самого світанку освічували для повелителя його дорогу в небо. Горові дуже хотілось дізнатись, якими ж саме дорогами ходить Небесний Володар. Йому хотілось побачити ці дороги, щоб колись і самому спробувати пройти по них. Ну, хоча б уночі, коли Володар не бачить...

Це була дуже дерзновенна мрія. Гор чудово розумів це. Він боявся прогнівити Небесного Володаря. Але звідки він міг би дізнатись про цю Горову мрію?...

А красуня Лу тим часом запалювала все нові і нові вогні. Їхнє тремтливє світіння з часом присипляло Гора, і він засинав міцним, здоровим сном. Засипав, щоб наступного ранку, з першим поглядом

Небесного Володаря знову піти у черговий похід по своїй улюбленій Долині.

Небесний Володар гнівався не дуже часто. Тому його дітям у Долині жилось досить добре. От і Гор майже завжди був задоволений своїм життям. Він любив свою Долину, любив своє Плем'я, любив все, що оточувало його і чим він міг милуватися щоденно. Одного лише не любив Гор. Він не любив, коли з неба падали зірки...

Розділ 2. Перша зірка

Гор не любив, коли з неба падали зірки...

Ні! Не ті, що майже непомітними іскринками, прокресливши невеличку дугу по небосхилу і не залишивши після себе ні сліду, ні спогаду, без єдиного звуку гасли у нічній тиші. Ці були цілком безпечними. А якщо таких зірочок-іскорок, що летять з високості нічного неба, було багато, то це було навіть гарно. Тоді на небі був такий зарепад, що ним можна було тільки захоплюватись і радити такому чудовому видовищу.

Те, що якась із зірочок раптом зірветься з неба й відразу ж погасне, Гора не надто й хвилювало. Подумаєш! Погас один із небесних світлячків. Лу новий засвітить. На те вона й поставлена Небесним Володарем, щоб засвічувати шляхові вогні і весь час слідкувати за тим, щоб вони вправно освічували небесну дорогу Володаря.

Зовсім інші, що падали з неба, зірки страшили Гора. Ті, які стрімко летіли до тіла Матері. Які безжалісними ударами рвали її тіло на шматки. Ті, які вбивали ні в чому не винних дітей Племені. Як це робили Крилатий Кар чи Великий Хар. Але зірки, що падають з неба, були набагато страшнішими навіть від Великого Хара. Від них ніде не можна було сховатись. Навіть у найглибших печерах Долини.

Гор пам'ятав лише дві такі зірки. Але для нього цього було навіть занадто багато. Більше за все на світі він боявся побачити ще хоча б одну. Навіть гніву Небесного Володаря та його всесильного вогню він боявся значно менше, ніж жахаючого падіння ще одного із небесних світильників.

Гор був маленьким хлопчиком, коли перша у його житті зірка впала з неба. Він не знав цього достеменно, але вірив, відчував усім серцем, що це не був гнів Небесного Володаря. Що це було щось значно жакливіше і настільки невідворотнє, що ні сам Володар, ні

Мати не змогли протистояти цьому злу і не мали жодної можливості захистити від нього своїх дітей.

Скільки себе пам'ятав Гор, він завжди любив дивитись, як красуня Лу засвічує небесні вогні. Вона велично пливла по небосхилу, і за її мовчазним велінням у небі, то тут, то там, засвічувались зірки. І не було ні кінця, ні краю цим дивним небесним вогням. І рахунку їм теж не було. Хто ж міг порахувати їх, якщо дітям Племені рахунок був не відомим? Але те, що їх було набагато більше ніж листя у лісі, у тому Гор був впевненим.

Горові дуже хотілося мати хоча б одну із цих зірочок. Нехай навіть – найменшу... Адже он скільки їх на нічному небі! Багато з них були віддалік від зоряної дороги Володаря. Він повісив би її у своїй печері і постійно милувався б нею. Навіть вдень. Адже у печері завжди було достатньо темно, і власна зірочка могла б освітлювати Горове житло. З нею йому було б значно затишніше у його похмурій печері. І набагато веселіше...

Гор не знав, чому саме ці небесні вогні називались зірками. Але назва ця йому подобалась, і цього було цілком достатньо для нього.

Але досягнути до цього небесного вогню Гор ніяк не міг. Навіть найдовшою палицею, яку лише він міг знайти, він не міг до них дотягнутися. Гор і навшпиньки ставав, і вгору підскакував, але у нього так нічого й не вийшло. Він навіть палицею своєю кидав – думав збити хоча б одну... Але занадто вже високо у небі ходила красуня Лу і надто ретельно охороняла вона свої небесні вогні. А подарувати Горові хоча б один зі своїх небесних вогнів Лу так і не здогадалася. А, може, вона просто не чула його прохання?...

«От стану великим і сильним, – не раз думав Гор, мріючи про свою зірочку, – і обов'язково дістану собі одну з них. А, може, й не одну...»

Він так часто подумки твердив цю фразу, що сам себе зумів переконати у можливості здійснення такої неймовірної мрії. Потрібно лише почекати. І треба бути дуже обережним, щоб не потрапити в зуби Великого Хара і уникнути гострих кігтів Крилатого Кара. А то можна й не дочекатись своєї власної зірочки.

Так майже кожний вечір Гор дивився у небо, і йому здавалось, що мрія його з кожним днем стає все ближчою. Лише зрідка, коли розгніваний Небесний Володар закривав небо чорними кошлатими хмарами, Гор не міг займатися своєю улюбленою справою. Тоді він ображався на Володаря і йшов спати у найвіддаленіший куточок своєї печери.

Тієї пам'ятної ночі Гор, як завжди, уважно вглядався у небо. Невтомна Лу вже пройшла більшу частину свого одвічного шляху. Все небо, від краю й до краю, було густо всіяне зірками. Тієї ночі їх було так багато, що Гор навіть розгубився. Він не знав, на якій із них зосередити свою увагу. Адже вони всі йому дуже подобались. Одні зірки були дуже великими і так яскраво світили! Здавалось, вони зовсім поряд. Лише руку простягни – і дістанеш... Але Гор не такий дурний! Він уже знає, що так просто їх не дістати. Вже намагався. Та, нічого! От підросте ще трішки – і обов'язково дістане!

Горові захотілося спати. Важко зітхнувши, він встав і збирався вже направлятись у своє затишне гніздечко у глибині печери. Та раптом одна із зірок привернула його увагу. Щось дивне здалось Горові у її поведінці. Але що? Тривало це всього якусь мить. Якби Гор не дивився саме на цю ділянку неба, то він, швидше за все, нічого й не помітив би. Це була одна з його улюблених зірок. Одна з тих, яку він бажав би мати у своїй печері. Гор часто милувався нею і думав при цьому, що вона і є найголовнішим ліхтариком на небесній дорозі Володаря.

Зірка якось дивно і незрозуміло заморгала. Бувало, що й інші зірки час від часу мерехтіли у високості. Гор добре знав про це. Та цього разу мерехтіння було зовсім іншим. Якимось дивним, і навіть хворобливим, чи що? Тому Гор і вирішив залишитись і ще трохи поспостерігати за своєю улюбленицею. Щось йому не подобалось у цьому пульсуючому світінні. Маленьке серденько Гора якось незрозуміло занило і стиснулось. Наче відчуваючи якусь непоправну і невідворотну біду.

Зірка тим часом, трохи померехтівши, раптом почала збільшуватись у розмірі просто на очах. При цьому сильно збільшилась і її яскравість. Тепер це дійсно була найбільша і найяскравіша зірка нічного неба.

А ще через якусь мить зірка раптом... зникла. Лише багато-багато маленьких іскорок почали швидко-швидко розлітатись на всі боки від того місця, де лиш мить тому сяяла у всій своїй красі красуня-зірка.

Все це трапилось так швидко, що Гор і оком змигнути не встиг. Він так і залишився стояти біля своєї печери з широко розкритим ротом і великими здивованими очима. Гор був впевнений у тому, що Лу швиденько наведе порядок у своєму небесному господарстві і знову запалить небесний вогонь у місці, де так несподівано погасла найголовніша зірка. Він вірив, що Лу швидко все виправить, і що його зірочка, як і раніше, буде знову сяяти на небесній дорозі Володаря. Адже саме цю зірочку йому чомусь було особливо шкода.

Гор, звичайно ж, не міг здогадатись про те, що ж насправді трапилось з його улюбленою зіркою. Звідки йому, печерній людині, було знати про ті гігантські космічні катаклізми, які у ті далекі часи розірвали цю зірку на шматки і зі страшною силою розметали її уламки на всі боки? Звідки йому було знати про те, що зірка, що вибухнула так зненацька, була одним із синів Небесного Володаря і рідним братом Матері-землі?

Наступного ранку Гор прокинувся від криків жаху, що лунали неподалік від його печери. Виявляється, це Великий Хар знову вийшов на чергове полювання. Хитрість і підступність цього хижака були невичерпними. Він і раніше часто застосовував різноманітні хитрі витівки, що допомагали йому вдало пополювати на дітей Племені. Йому нічого не вартало було тісно притулитись до будь-якої скелі і пильно спостерігати за всім, що відбувається у Долині. Його власний колір був подібним до кольору скель, і не лише діти Племені, а навіть лякливі Гну частенько по своїх справах підходили

достатньо близько до цієї скелі і внаслідок своєї необережності потрапляли на обід чи вечерю Великого Хара.

Цей свій трюк він повторював декілька разів. Але, навчені гірким досвідом, діти Племені почали обходити стороною будь-які скелі. Після того полювання хижак стало не таким вдалим.

Тоді Великий Хар почав підбиратися до дітей Племені річкою. Він тихо крокував її дном, а на поверхні води залишалися лише його очі і ніс. Щоб мати можливість вільно дихати і бачити все, що відбувається на берегах. Але після двох нападів Великого Хара з-під води діти Племені й до річки наближатися перестали. Добре, хоч струмків у Долині було достатньо. А у них Великий Хар сховатися вже не міг. Надто мілкими вони були для того.

Внаслідок постійних переслідувань Великим Харом діти Племені вперше за всі часи свого існування почали робити собі запаси їжі, щоб можна було відсидітись у печерах, поки безжалісний мисливець буде знаходитись поблизу. Але надовго запасів не зробиш... І плоди, і м'ясо швидко псувались. Все зіпсоване потрібно було викидати, а запаси поновлювати знову й знову.

А за межами печер їх часто підстерігав Великий Хар... Тому їм постійно доводилось проявляти і кмітливість, і вміння. Щоб і їжу роздобути, і самим на зуби мисливця не потрапити.

Таким чином, діти Племені почали вчитися думати. Принаймні – деякі з них. А якщо людина задумується, то вона перестає бути дикою і хоча б чимось починає відрізнятись від оточуючого її тваринного світу.

Того пам'ятного для Гора ранку ненажерливий хижак знову перехитрив усіх. Глибокої ночі він тихо-тихо підкрався до житла дітей Племені і у позі очікування завмер на скелі, що нависала над входами до печер. Перші, хто вийшов з них вранці, одразу ж і потрапили у пазурі Великого Хара. Після настільки вдалого полювання і швидкого наповнення шлунку він ліниво поплівся у тінь ближньої скелі і влігся під нею, щоб спокійно перетравити їжу. З Долини він поки що йти не збирався.

Налякані у черговий раз, діти Племені зі страху позалазили у найвіддаленіші куточки своїх печер. Голодні та спрагли, вони боялися й носа висунути звідти. Зі страху вони навіть подумати не могли про те, що поки Великий Хар відпочиває, то їм можна було б і самим хоча б плодів назбирати і зробити запас води. Та проявляти свою нерозсудливу хоробрість на очах у грізного мисливця нікому не хотілося. Краще вже померти своєю власною смертю, нехай навіть від голоду і спраги, ніж стати їжею для Великого Хара.

За всіма цими неподобствами байдуже споглядав всесильний Небесний Володар. Як не дивно, але він чомусь ніколи не карав Великого Хара за його розбої в Долині. Він не метав у нього свій небесний вогонь. І навіть не намагався спопелити його своїми променями. Тому діти Племені дуже ображалися на нього за це. Хіба вони не шанували його? Хіба не вважали його своїм Батьком? Та мовчав суворий Небесний Володар. Не було у нього відповідей на мовчазні запитання дітей Племені. Байдужим залишався він до їхніх молитов та заклинань.

Одна лише Мати іноді тихо стогнала під ногами Великого Хара. Але що вона могла вдіяти йому, коли навіть Небесний Володар не вважав за доцільне втручатися у те, що творилось у Долині?

Але, що не кажи, а Великий Хар також був сином Небесного Володаря та Матері. Навряд чи, улюбленим, та все ж таки сином... А, може, діти Племені й даремно ображалися на Володаря та на Матір? Адже вони й самі полювали на Гну та на Крі. Вони вбивали рибу і поїдали її. Може й ці мешканці Долини також були невдоволені таким станом речей? Може й вони, кожен по-своєму, жалілися на дітей Племені Небесному Володарю та Матері?...

Того дня у Долині стояла надзвичайна тиша. Прудконогі Гну, не надто сподіваючись на швидкість свого бігу, завжди намагались бути якомога далі від місць полювання Великого Хара. При його появі вони втікали так далеко, що він, навіть з висоти свого велетенського зросту, і роздивитися їх не міг. А смачної трави у Долині всюди було доволі, тому Гну й голодувати не доводилось ніколи. І вологу вони

могли знайти у будь-якому місці, і під деревами від полуденної спеки сховатись будь-де могли. Крі, лиш вчувши наближення Великого Хара, також ховались під землею. І ніщо не могло їх виманити звідти на протязі декількох днів. Можливо, вони протягом цього часу харчувалися корінням якихось рослин? Принаймні, коли вони знову з'являлися на поверхні землі, худими їх назвати ніхто б не наважився.

Одні лиш діти Племені виявились непристосованими до тривалого відсиджування у своїх печерах у ті дні, коли Великий Хар ставав володарем Долини. Тоді вони неймовірно страждали від голоду та спраги. Але страх неминучої загибелі був настільки сильним, що вони вважали за краще померти від голоду та спраги, лише б не потрапити у зуби цього чудовиська.

Ця надзвичайна тиша стояла над Долиною майже цілий день. Небесний Володар вже схилив світлий лик до своєї таємничої печери, де на нього очікував нічний спочинок. Ситий Великий Хар все ще мирно дрімав у тіні велетенської скелі. А діти Племені й далі тремтіли від жаху, відсиджуючись у найглибших щілинах своїх печер.

Але у будь-якому заселеному світі тиша завжди буває лише відносною. Адже цілий день над Долиною, як і напередодні, стояв нестихаючий дзвін цикад. Міріади інших комах також літали, повзали і скакали по землі, по траві і по деревах, видаючи при цьому цілу гаму найрізноманітніших звуків. Так само тихо жебоніли у берегах чисті струмені річкової води. Легенький вітерець про щось тихо шепотівся з зеленим листям дерев. У гілках іноді перекликалися дрібні птахи. Ще десятки і сотні різних звуків урізноманітнювали цю відносну тишу Долини. Так що цю тишу лише умовно можна було б назвати повною. Але, все ж, це була тиша... Тиша, яка раптом вибухнула неймовірним завиванням зірки. Зірки, що падала з неба.

Вона неслась до землі і, здавалось, що само небо роздирається на шматочки, зі всіх сил намагаючись стримати або хоча б пригасити

силу потужного удару. Та зробити цього і воно не могло...

Неймовірної сили пронизливий звук розбудив Великого Хара. Він з подивом скочив на свої могутні лапи і заревів на всю силу своєї ненаситної утроби. Як? Хтось насмілився потривожити його сон? Де він, цей невідомий супротивник? Адже рівного йому по силі не існує! Хто він, що насмілився посягнути на його територію? Хто потривожив його сон?

Великий Хар стурбовано крутив на всі боки своєю велетенською головою. Його величезні його очі наливалися неймовірним гнівом. Але позбавлений розуму мозок так і не зміг виявити винуватця неспокою. Тому він продовжував люто крутити головою, готовий будь-якої миті кинутись на невидимого ворога. При цьому він з неймовірною силою та люттю молотив землю своїм хвостом, перетворюючи на тирсу і траву, і кущі, і невеличке каміння.

Діти Племені теж були надзвичайно налякані цим незрозумілим звуком. Вони навіть подумали, що це Небесний Володар, сприйнявши їхні молитви, направив на Великого Хара всю силу свого гніву і вразив його небесним вогнем. Вони швидко повискакували зі своїх нірок і зі всіх ніг кинулись до виходів з печер. Багатьох з них саме це і врятувало від неминучої загибелі під завалами скель.

Вони з надзвичайним здивуванням і страхом дивилися на свою Долину, намагаючись зрозуміти причину такого несподіваного громоподібного звуку. Але у самій Долині вони не побачили нічого, на що можна було б звернути увагу. І лише один маленький хлопчик, а це був Гор, звернувши свій погляд до неба, побачив зірку, що падала на них.

– Зірка! Зірка падає з неба! – закричав Гор, показуючи пальцем на небосхил.

Але мало кому з дітей Племені довелось побачити зірку, що падає. Вона швидко прокреслила величезну дугу по небу і зникла за обрієм. Але вже наступної миті тіло Матері здибилось у них під ногами, і звук згасаючого вибуху струсонув все довкола.

Руйнувалися гори, хоронячи все живе під своїми уламками. Ураганний вітер, який раптом зірвався невідомо звідки, наче невагомі травинки, пригинав до самої землі велетенські дерева, а деякі з них виривав просто з корінням і заносив невідомо куди. Від грому, викликаного падінням зірки, діти Племені поглухли, і до багатьох з них після цього слух так ніколи й не повернувся.

Встояти на ногах у цьому жахаючому завиванні шалених стихій не було жодної можливості. Ті, що не встигли вибігти з печер, майже всі були навіки поховані під завалами каміння. А тих, хто вибіг з печер, незагнуждані сили стихії кидали на землю і сама Мати, постійно здригаючись і тремтячи від жаху, продовжувала з неймовірною силою кидати їх на всі боки, калічачи та вбиваючи їх. Навіть вождь Племені, могутній Тар, якого навіть найбільшою довбнею ніхто не міг збити з ніг, покотився зі схилу, як билинка, позбавлений змоги схопитися за щось своїми могутніми руками. Так і загинув він, не переможений ніким із людей, від спалаху гніву невідомих до цього часу сил природи.

Хмари пилу, що піднялися до самого Небесного Володаря, кілька разів з неймовірною силою налітали на все живе у Долині. Ще багатьох дітей Племені вони понесли вони з собою, безжалісно кидаючи їх на дерева та скелі. Ті з них, що встигли попадали на землю, від неймовірного страху закривали голови руками і без опору віддавались на волю розбурханої стихії. Ані боротись з незримим ворогом, ані навіть кричати, молячи про порятунок, у них вже просто не було сил.

Довго ще тремтіла збита й зранена Мати-земля. Кілька разів ураганні вітри пролітали над Долиною, поки весь цей жах відступив геть. Лише незначна частина людей вціліла тоді з колись чисельного Племені. Та всі вони були настільки налякані, що після пережитого жаху навіть розбійний напад Великого Хара тепер не здався б їм таким страшним. Лише через кілька днів Плем'я дещо прийшло до тями, і діти його почали потроху займатися своїми щоденними справами.

Після катастрофи життя у Долині дуже змінилося. На перших порах діти Племені могли харчуватися м'ясом загиблих тварин. Але вистачило його ненадовго. Хоча над Долиною продовжувала висіти непрониклива мла пилу, що піднявся високо в небо, Небесний Володар, як і раніше, ходив своїм незмінним шляхом. Хоча його жар став не таким сильним, але туші загиблих тварин почали швидко псуватися. Над Долиною навис задушливий сморід. Довго ще дітям Племені доводилось спалювати своїх одноплемінників та туші тварин, поки гнилісний сморід остаточно не зник з Долини.

Найважче було спалити тіло Великого Хара. Так, так! І цей мисливець, досі ніким не переможений, став звичайною жертвою шаленства розбурханих стихії. Навіть він не зміг уникнути своєї сумної участі. Склея, що обвалилася на нього під час падіння зірки, навік відбила у нього будь-яке бажання полювати на інших. Його могутнє тіло ще кілька днів після катастрофи продовжувало боротися, намагаючись скинути з себе навалене на нього каміння. Але й він був безсилим проти злої долі і змушений був скоритися їй. Довго ще діти Племені боялись підійти до свого загиблого ворога. Але запах гнилизни, що йшов від нього, змусив таки їх подолати свою відразу. Вони кілька днів тягали до нього сухе паліччя і все палили й палили те, що від нього залишилося.

Голодно жилося племені після падіння зірки. Уціліло лише кілька Гну і дуже незначна частина Крі. Але Гну стали ще більш лякливими. Підступити до них стало зовсім неможливо. Крі також перестали бути такими довірливими, якими вони були до цього страшного дня. Риби у річці стало зовсім мало. Значна частина веселих струмочків тепер були назавжди заховані під розсипами каміння. Більша частина дерев у лісах також була повністю винищена. А на тих, що вціліли, їстівних плодів не залишилось зовсім. Всі вони були зірвані вітром і занесені ним невідомо куди. Доводилось і коріння їсти, і траву... Якби у Племені не залишилось так мало людей, то воно й вижити не змогло б.

Пройшло чимало часу від дня падіння зірки. Та тільки тоді, коли вже Гор підріс і з дитини став молодим самцем, коли почав відчувати справжню силу у своїх руках, небо над Долиною почало поволі звільнятися від пилу, піднятого після небувалого землетрусу. І лише тоді діти Племені знову змогли побачити Небесного Володаря, який, наче нічого й не сталося, як і колись, тихо котився по небосхилу своїм незмінним шляхом. Хоча незмінним цей шлях назвати було б важко. Щось і у ньому змінилося. Але що саме?...

До того часу встигли вирости нові дерева, і на них з'явилися нові плоди. Спустошена колонія Крі також розплодилась неймовірно, і діти Племені знову змогли відчути смак справжньої їжі. Навіть декількох Гну вдалося вполювати. Плем'я знову ожило і стало більш чисельним.

Не так швидко, як би цього хотілося Племені, але повертались старі добрі часи. Часи, коли Мати ще була молодою і коли Небесний Володар бережно пестив Плем'я у своїх теплих обіймах. Але ті, хто пережив падіння зірки, тепер добре розуміли, що будь-якої миті у Велику Долину знову може прийти біда і що їм потрібно навчитися протистояти їй.

Гор до того часу став сильним самцем. У нього вже давно зникло бажання дістати собі зірку з неба. Та й самих зірок через хмари пилу він вже так давно не бачив, що навіть встиг забути про них. Але мати власну зірку йому тепер не хотілося не тому, що зірки йому перестали подобатись. Це зовсім не так. Просто, за час пережитих Племенем лихоліть він добре зрозумів, що таке падіння зірки. Він не бажав більше переживати щось подібне.

Як і раніше, він тепер часто вглядався у нічне небо. Але кожного разу, як тільки якась зірочка раптом зривалась зі свого місця і яскравою іскоркою летіла по небосхилу, Гор зі страхом втягав голову в плечі і озирався на всі боки у пошуках схованки. Він, звичайно, розумів, що далеко не кожна така зірка може знову впасти на Долину. Адже він і раніше бачив багато зірок, що падали. Але пережиті ним біди залишилися у його пам'яті назавжди.

А от небесна дорога Володаря, як і раніше, владно притягала Гора до себе. Та він ніяк не міг зрозуміти, де ж вона починається. Адже коли Небесний Володар виходив на неї, зірок, цих небесних вогнів, вже не було видно. Тому він ніяк не міг зорієнтуватися, де саме починається ця дорога. А самому знайти її у високих горах Горові ніяк не вдавалось.

Він не раз намагався це зробити. Але так і не зумів навіть до вершини гори дістатися. Чим вище він підіймався, тим більше він відчував холод. Раніше він взагалі не знав, що таке холод. Хіба що, у ті часи, коли Небесного Володаря не було видно крізь пилові хмари. Тоді у Долині було значно холодніше, ніж у старі добрі часи. Але не настільки, як у горах...

Тут Гор вперше у житті зіштовхнувся з незнайомим для нього явищем. Коли він піднявся настільки високо, що вся Велика Долина у всій своїй красі розкинулася перед його очима, він натикнувся на якийсь незрозумілий білий-білий пісок. З вигляду він був точно таким самим, як той, якого було багато на березі рідної Річки. Але той був жовтим. А цей – білий. І, якщо там, у Долині, пісок був не просто теплим, а навіть гарячим, то тут він був холодним-холодним. Коли ноги ступали по ньому, то все тіло починало тремтіти від холоду. Гор ніяк не міг зрозуміти цього. Чому? Чому пісок з Долини повільно просипається крізь пальці, а цей у долоні раптом стає водою? Чому по звичному з дитинства піску можна йти і йти, не відаючи втоми, а по цьому далеко не підеш?... Чому у рідній Долині завжди відчуваєш себе добре і затишно, а тут надовго й залишатися не хочеться? Чому, нарешті, чим ближче підіймаєшся до Небесного Володаря, тим стає холодніше?... Повинно ж бути навпаки! Адже, вперше підіймаючись в гори, Гор навіть боявся згоріти від жару Володаря...

Чим більше підростав і мужнів Гор, тим більше цих «чому?» крутилося у нього в голові. І на всі ці «чому?» йому неодмінно хотілося знайти відповіді. Але ніхто у Племені не знав їх, цих

відповідей. Тому Гор вирішив, що відповіді на всі свої запитання він повинен знайти сам.

Так як небесна дорога Володаря поки що для нього була закрыта, то Гор вирішив направити всю свою енергію в інший бік. Він вирішив зайнятися дослідженням своєї Долини. Не вічно ж Крі будуть такими довірливими. А Племені потрібно м'ясо для харчування. От і потрібно дізнатися, куди це втікають Гну під час полювання на них. Потрібно знайти місця, де вони ховались колись у часи Великого Хара. Потрібно було розвідати нові рибні місця, так як біля печер Племені риби стало значно менше, ніж це було колись. Потрібно було розшукати місця, де було б достатньо плодів і їстівних трав. І, що найголовніше, Горові потрібно було дізнатися, як у Долину потрапив Великий Хар і чи не загрожує Племені така ж напасть у майбутньому?

До того часу Гор вже давно зрозумів, що хижак міг потрапити у Долину лише якимось невідомим Племені проходом у горах. Цей прохід необхідно було знайти, що б не трапилось. Щоб потім надійно закрити його. Адже, хто його знає? Мало що ще може трапитись у майбутньому і хто ще може пробратися у Долину цим проходом?

У Гора не було друзів-ровесників. Всі вони загинули при падінні зірки. До старших із дітей Племені зі своїми пропозиціями він звертатися не насмілювався. Мало що у нього в голові, у цього старшого! Один просто посміється над фантазіями молодого самця, а інший, не довго думаючи, може й довбнею навести.

Молодші за нього були ще зовсім хлопчиками. З ними Горові було нецікаво. Та й важко було б їм витримувати далекі переходи. Тому й бродив він своєю Долиною сам один. Ніхто про нього не турбувався. Але Гор і не потребував нічиєї турботи. Він сам добував собі їжу, сам готував її на вогнищі, сам шукав собі місце для ночівлі і турбувався про свій затишок.

Саме під час цих своїх походів Гор і полюбив свою Долину. Долину, і своє незалежне існування у ній.

Розділ 3. Вогненний слід

Йшли роки. Чисельність племені зростала, а Гор ставав все більш незалежним.

У ті часи довгий час вождем Племені був Кір. Цей величезний і надзвичайно сильний самець був значно розумнішим за інших самців Племені. І хоча він завжди вимагав від інших безумовного підкорення своїй волі, він чомусь завжди заохочував Горові походи по Долині.

Гор поважав Кіра. Він часто розповідав йому про все, що доводилось бачити. Саме він знайшов невеличку ущелину, де Гну зазвичай ховались від негоди. Швидше за все, саме сюди вони втікали колись і від Великого Хара. Гор розповів Кірові про своє відкриття, і Плем'я тоді добре пополювало на цих прудконогих.

Наступного разу Гор знайшов ділянку лісу, де на кожному дереві росли смачні плоди. Після цього все Плем'я перебралося на нове місце і отаборилось у одній, але дуже великій печері. Вона була зручною ще й тим, що вхід до неї був дуже вузьким. Навіть два самці не змогли б пройти по цьому проходу одночасно. А далі печера ставала значно ширшою, і кожен з дітей Племені зміг знайти собі у ній затишний куточок. Навіть якщо б ще один Великий Хар раптом зумів проникнути у Долину, то у цій печері Плем'я відчувало б себе у повній безпеці.

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.

Валерій Фурса

ТРЕТЯ ЗІРКА

